

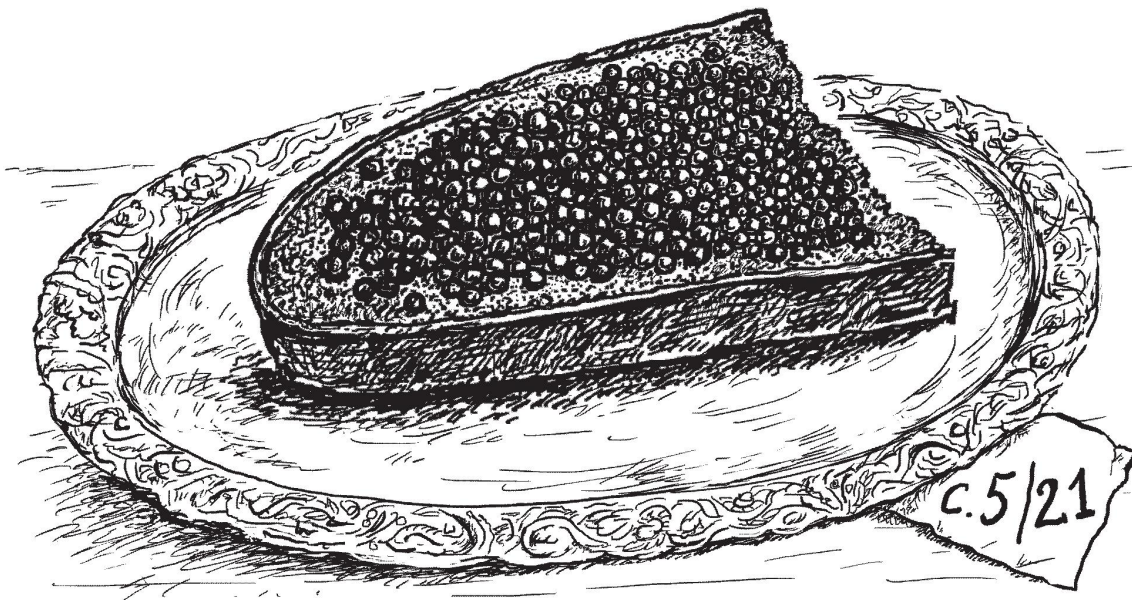
Єдина країна! Единая страна! Бухгалтер

Усі секрети

Журнал про облік та податки для практиків (виходить 4 рази на місяць)

№ 25–26 (1029–1030) ■ Липень (I–II) 2020

3 Днем бухгалтера!

У НОМЕРІ

- «Чорна готівка»: з перших рук
- Касовий метод з ПДВ: деякі особливості
- Списання безнадійної заборгованості: податки
- Курсові різниці: якщо у ПриПЄПів та ЮРЄПів
- Подарункові сертифікати: ПДВшні нюанси
- Фінлізинг нерухомості: як уникнути ПДВ
- ДФСУ про акциз: узагальнення новацій
- ОЗ: застосування нового критерію
- Амортизація без документів: можливо — все
- Держдивіденди: що змінилося
- Камеральна перевірка: корисне
- Алколіцензування: у разі комісії/доручення

Сторінки,
де докладніше

КЛЮЧОВІ ФРАЗИ МАТЕРІАЛІВ НОМЕРА

- «Касовики» можуть відображати **податковий кредит** за давніми, старше за **1095** днів, податковими накладними / розрахунками коригування в тому періоді, у якому постачальнику перерахували оплату або надали іншу компенсацію. І таке право буде зберігатися за ними протягом **60** календарних днів з моменту списання коштів.
- Тож «касовикам» варто провести **інвентаризацію** старих ПДВ-документів і перерахувати оплату **постачальнику**, що дасть право на **податковий кредит** (за умови дотримання **60** днів). Касовий метод є **правом** суб'єктів підприємницької діяльності, які виконують **підрядні** будівельні роботи. Тож вони **самі** обирають, нараховувати ПДВ за **касовим** методом під час виконання таких робіт чи ні.
- Такий вибір краще відобразити в **наказі** про облікову політику. 6–7
-
- В останні роки **суди** приймали **різні** рішення щодо необхідності коригування **податкового кредиту** у разі списання безнадійної **кредиторської** заборгованості. На жаль, на боці **податківців** опинився **Верховний Суд**, який вирішив, що податковий кредит усе ж таки треба **зменшувати**.
- Спосіб коригування податкового кредиту покупця і за **дебіторською** заборгованістю, коли так і **не** відбулося **другої** події — за **цієї** заборгованості **заплатили, але оплаченого не отримали**, — теж залежить від **дати складання** ПН: якщо її було виписано **до 01.07.2015** р., то податковий кредит зменшують на підставі **бухгалтерської** довідки; якщо ж **після 01.07.2015** р., то нараховують **компенсуючі** податкові зобов'язання за п. **198.5** ПКУ. 8–10
-
- Чи необхідно **позитивну** курсову різницю визнавати оподатковуваним **доходом** ЮРЕПа?
- Податківці** стверджують: оскільки **бухоблікові** доходи є, то повинні бути й оподатковувані ЄП **доходи** у юросіб на суму **позитивних** курсових різниць.
- До речі, **не всі** фахівці згодні з таким підходом. На думку **незгодних**, відповідь — у тому ж ПКУ, який передбачає для ЮРЕПа вважати оподатковуваними **доходами** в грошовій формі лише ті, які він **реально** отримує.
- У випадку ж з курсовими різницями жодних **грошових** надходжень **не** спостерігається. Отже, немає і **дати** отримання оподаткованого доходу, а разом з цим не може бути і його самого.
- Щодо **від'ємних** курсових різниць податківці ґрунтуються на правилах заповнення **декларації з єдиного податку**. Зокрема, йдеться про те, що в декларації вказується лише **обсяг доходу**, а відображення витрат **не** передбачено.
- Відповідно, на їхню думку, **від'ємне** значення курсових різниць від перерахунку інвалюти **не зменшує** базу оподаткування **єдиним** податком. 11
-
- Якщо є **позитивна різниця** між вартістю **товару** та **подарункового сертифіката**, яку доплачує **покупець**, то **податківці** вважають, що на цю суму потрібно **донарахувати** податкові зобов'язання. Зазначена **різниця** відображається в **податковій накладній**, яку складають за щоденним підсумком операцій на дату фактичного отримання товару з використанням сертифіката. 12
-
- **Основні засоби**, введені в експлуатацію **до 23 травня 2020** року, продовжують **амортизуватися** в податковому обліку, навіть якщо їхня залишкова балансова вартість не перевищує **20 тис.** грн. 14
-
- Госптовариства відраховують до бюджету **дивіденди** на **держчастку** і сплачують до держбюджету **частину чистого прибутку (доходу)** за підсумками 2019 року в один строк — **до 01 липня 2020** року. 14–15
-
- У разі реалізації **алкогольних** напоїв чи **тютюнових** виробів у **роздрібній торгівлі** за договорами **комісії (доручення) комітент (довіритель)** повинен отримати **ліцензію** на **оптову** торгівлю алкогольними напоями або тютюновими виробами, а **комісіонер (повірений)** — ліцензію на **оптову та/або роздрібну** торгівлю такою продукцією. 16

Виходить з липня 1996 р.

Періодичн. — 4 рази на місяць

Свідоцтво про держреєстрацію
КВ № 20316-10116ПР
від 11.10.2013 р.

Засновник і видавець —
ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013»

Шеф-редактор
на громадських засадах
Олександр Кірш,
заслужений економіст України,
Ph. D., чл.-кор. АЕНУ і МКА

Заст. Шеф-редактора
Алла Погребняк

Редакційна колегія:
Станіслав Погребняк,
д. ю. н., проф.;

Олена Уварова, к. ю. н.,
Григорій Берченко, к. ю. н.;
Леонід Карпов, к. е. н.;
Дмитро Михайленко

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ

Відп. за випуск: **В. Беспалов**

Набір: **О. Сергєєва**

Кор. і літ. ред.: **О. Мкртчян**, к. м. с.

Верстка, малюнки: **В. Лотоцький**

Адреса редакції:

61002 Україна,
Харків, вул. Алчевських, 4

Тел.: (067) 803-96-71,
(057) 717-19-11

E-mail: presexpr@gmail.com

Поштовий зв'язок:

а/с 7309, Харків-2, 61002

Доставка: (067) 803-96-71

Підписано до друку 08.07.2020 р.

Формат 60x84/8, друк офсетний

Ум.-друк. арк. 1,86;

ум.-вид. арк. 1,43

© ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013»

Від шеф-кухаря

Дорога кров

На продовження/оновлення теми «Банківська корона вірусу»
(«Бухгалтер» № 10'2020, с. 16) 4

Податки та навколо

О. Кірш. Чорний хліб з чорною ікрою

Про % 5

Л. Мариніна. У ПДВ на лічильнику

Касовий метод: період включення ПДВ до податкового кредиту,
ПК у разі оплати частинами 6

Податки та навколо / Юрнюанси

А. Погребняк. Якщо надія таки вмирає...

Безнадійна заборгованість: податковий калейдоскоп 8

Податки та навколо / Бухоблік

Л. Мариніна. — Я слово «витлати» — поки не вимовляю!

Продаж інвалюти платниками ЄП: ваші питання — наші відповіді 11

Док-огляд

Нове вийшло

1. Продаж подарункових сертифікатів:

ПДВ-подробиці 12

2. Як уникнути ПДВ

у разі передачі нерухомості у фінлізинг 12

3. ДПСУ перерахувала ключові оновлення ПКУ

щодо акцизу 13

4. Відображення в декларації амортизації ОЗ

з урахуванням нового критерію 14

5. Чи можна амортизувати нерухомість

без технічної документації 14

6. Підприємства з часткою держави

звітують щодо дивідендів по-новому 14

7. Чи може платник податків бути присутнім

під час проведення камеральної перевірки

та чи існує форма акта про результати камеральної перевірки 15

8. Реалізація алкоголю за договорами комісії (доручення):

кому та яка потрібна ліцензія 16

9. Зняття підприємця з реєстрації

не врятує від трудового штрафу 16

Картинна галерея

Малюнки **В. Лотоцького** 1, 4, 5, 6, 11

Сайт О. Кірша

www.samov.in.ua

В ОНОВЛЕНОМУ ВИГЛЯДІ!

ВІД ШЕФ-КУХАРЯ

Безграмотна і **давно застаріла** політика «**дорогих грошей**» з їх штучним **вмиванням** з економіки вбиває і **зайнятість**, і **попит**, і **виробництво**, і **експорт**, тому що гроші це **економічна кров**, а без крові організм не працює.

Дешеві ж гроші, навпаки, ведуть до їх **вливання** у виробництво, зростання зайнятості, попиту, через нього — знову виробництва, і **товарна** маса швидко **врівноважує грошову**, але на більш високому рівні, що, власне, й означає економічне **зростання**.

Невипадково серед тих країн **першої двадцятки світу за середньою зарплатою***, які мають **свою** валюту, а таких — **19** (немає своєї валюти в Андорри), **18** мають **ставку рефінансування**, встановлену **центрального** банком країни, на рівні від мінус (так, мінус!!!) **0,75%**, як у **Швейцарії**, до **1,0%**, як в **Ісландії** (при цьому в **єврозоні** — **0,00%**).

* Оголошую **весь список**: Швейцарія, Данія, Люксембург, Норвегія, Ісландія, Німеччина, Японія, Бельгія, США, Фінляндія, Сінгапур, Ірландія, Андорра, Нова Зеландія, Австралія, Франція, Нідерланди, Багамські острови, Канада, Ізраїль.

Дорога кров

На продовження/оновлення теми «Банківська корона вірусу» («Бухгалтер» № 10'2020, с. 16)

А ось — **інший** світ: у **РФ** ставка становить **4,5%**; в **Україні** ж — **6,0%** (і це після **зниження** її в **3 рази** за рік з заком!)

Тобто **стару** політику «**дорогих грошей**», яка губить економіку, досі не подолано — разом з **божевільними ставками за кредит**, які, природно, **гальмують** виробництво, — ну яке вже тут **зниження цін**?!)

Нехай нікого при цьому не збиває з пантелику **стабільність** курсу: це — стабільність **кладовища**, стабільність відносно тих, хто заради продовження економічного **життя** свої **власні** валюти грамотно **гальмує**, — й індекс **зростання** відносно них, що **спеціально** «збивається» своїми ж, або індекс «**стабільності**» — це індекс **не** процвітання (його відсутність є очевидною), а **глупоти**.

Процвітаючі — зайняті в цей складний час **не** спекуляцією, а економічним самопорятунком.

У **Швейцарії** з **від'ємною** ставкою рефінансування — середня зарплата становить приблизно **6,2 тис. дол.** на місяць; у **Японії**, де ставка теж від'ємна, — **4,0 тис. дол.** на місяць, у **нас** — **0,4–0,5** у тих самих одиницях...

Новий фінансовий сервіс для ЗЕД:

- 1) легальна економія на сплаті мита і податків (ПДВ і податок на прибуток) при розмитненні (імпорт), замитненні (експорт) товарів;
- 2) допомога у валютних розрахунках з іноземними контрагентами в експортно-імпортних операціях за ЗЕД-контрактами (договорами) та в міжнародних бізнес-проектах;
- 3) надаємо в оренду своє підприємство з підтвердженим податковим кредитом з ПДВ, акредитоване на митниці, для роботи за ЗЕД;
- 4) реєстрація офшорних компаній та іноземних підприємств у 48 країнах світу. Відкриття рахунків в іноземних банках.

Тел.: (050) 193-78-89, (067) 951-10-21
Пошта: business-rost_inbox.ru
Наш сайт: business-rost.com.ua

ПОДАТКИ ТА НАВКОЛО

Чорний хліб з чорною ікрою

Про %

Фахівці з *чорної готівки* страшенно образилися на мене за мій матеріал у «Бухгалтері» № 6'2020 (с. 6–7), де я, як вони порахували, *занизив ефективність* їхньої роботи, давши фактично *антирекламу* цій бурхливій діяльності, яка *рятує бізнес від податків*; навіть погрожують подати на мене до суду 😊 за *наклеп*: я, мовляв, «безграмотно» написав, що вони повертають усе, що їм перераховано, за вирахуванням *15–17%*, які й становлять втрату користувача їхніми послугами, а *насправді* вони повертають набагато більше — і навіть *більше, ніж було перераховано!*

Річ у тім, що, отримавши на себе за якісь товари/роботи/послуги — умовно — *100 + 20 ПДВ*, вони повертають-таки *83–85%* (тобто *15–17%* втрати було зазначено *правильно*), але *плюс* до цього — надають *податкову накладну на 20*, тобто *всього*, таким чином, повертається (якщо зупинитися на *середньому* «гонорарі» у *16%*) *84% від 120* плюс *податкова накладна* (за всіма правилами!) на *20*, що в сумі — після «законного» отримання/відшкодування ПДВ з бюджету — становить $0,84 \times 120 + 20 = 100,8 + 20 = 120,8$ (тобто дійсно *більше*, ніж «первинні» *120,0*, які було перераховано!), щоправда — *двома частинами*: 100,8 — готівкою; 20 — з *проблемами* від держави і *як вийде*. Але в цілому — дуже *непогано*, тож вношу уточнення на прохання *працюючих* бандитів.

У них *і так* була проблема: поки при владі перебував «*проміжний*» міністр фінансів, усю їхню *благородну конвертацію* було на цю пару тижнів *припинено* — до «*розв'язання* проблеми».

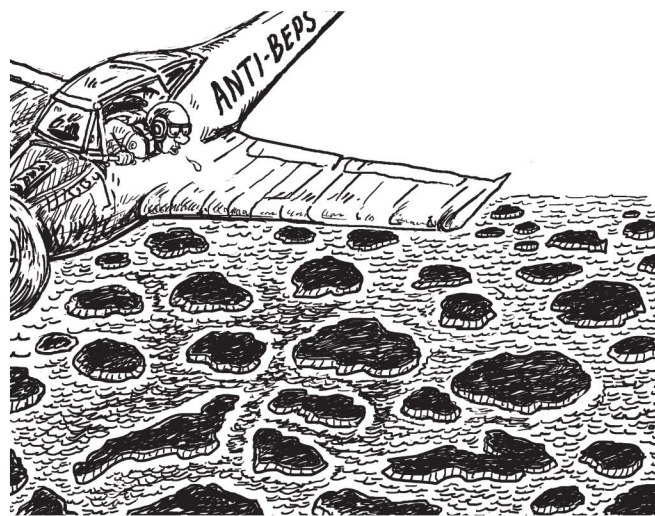
Хоча є в них і життєві *радоці*: по-перше, *той* міністр протримався (*випадково*) зовсім *недовго*; по-друге ж, у зв'язку з прийняттям знаменитого Закону № 1210 → 466, що затіяв боротьбу з виведенням грошей *до офшорів**, — не виключено, що відбудеться *переорієнтація* всіх тих, хто *злякався* цього Закону, на *внутрішньоукраїнські* способи податкової мінімізації.

Подивимося, звісно, чи *врятує* цей 1210/466 від «*паразитизму в кубі*» (вивезення капіталу — «паразитизм у квадраті» — помножується на *ще один* паразитизм — *несплату податків*), але от описану вище «послугу» він у *будь-якому разі* таки *просуне*.

Отже, якщо *єдиний* податок — це шматочок *сіренького* хліба для *маленьких*, щоб вижити, то *тут* уже — їжа для всіх, кому подобається *чорний* хліб, причому *багато* і з *чорною* ікрою. Рекомендувати не можу, але звіддала — поспостерегаю та про *перебіг* спостережень розповідатиму...

Олександр Кіриш

* *Прикольно* спостерігати, як одним з головних ревнителів-поборників *боротьби з офшорами* виступає *Велика Британія*, під короною якої (чи то як її частина, чи то як заморські території/колонії, чи то як члени Співдружності Королівств, чи то як коронні землі, чи то як члени [Британської] Співдружності націй) так чи інакше знаходяться *десятки BEPS*-юрисдикцій — *величезна частина* всіх офшорів світу: у *Північній Атлантиці*, наприклад, і плюнути нема куди, щоб не потрапити у якийсь із британських офшорів...

БЕРЕЗІВСЬКА®

Природна свіжість «Березівської» втамовує спразу та додає свіжих сил організму. Крім того, «Березівську» просто приємно пити.

Завдяки невисокій мінералізації її також можна вживати як прохолоджуючий напій, приємний смак та свіжість якого приємно втамовують спразу та піднімають загальний тонус організму. Відмінна якість мінеральної води «Березівська» підтверджена у 2012 році міжнародним сертифікатом ISO 9001:2009.

www.berezivska.ua ☎ (057) 757-48-86, 703-21-66

У ПДВ на лічильнику

Касовий метод:

період включення ПДВ до податкового кредиту,
ПК у разі оплати частинами

Наше підприємство застосовує касовий метод з ПДВ. Трапляється таке, що ми досить довго не розраховуємося з постачальниками. Чи не втратимо ми податковий кредит з ПДВ? Як відображається податковий кредит, якщо оплату перераховувати частинами?

Нагадаємо, що під *касовим методом* для цілей оподаткування ПДВ розуміється метод податкового обліку, за яким, *на відміну* від методу *першої події*, дата виникнення податкових зобов'язань визначається як дата *зарахування* коштів на банківський рахунок (у касу) або дата отримання інших видів компенсацій, а дата відображення податкового кредиту визначається як дата списання коштів з банківського рахунку (видачі з каси) або дата надання інших видів компенсацій (п/п. 14.1.266 ПКУ).

Отже, за касовим методом право на податковий кредит виникає *за оплатою*. Досвідчені бухгалтери знають, що пунктом 198.6 ПКУ встановлено граничний строк для відображення податкового кредиту — 1095 днів. Він стосується також і касового методу. Тому ПДВ-«касовики» відображали податковий кредит за оплатою або в наступних періодах, але не пізніше 1095 днів з дати складання податкової накладної.

Однак Законом від 16.01.2020 р. № 466-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» (далі — Закон № 466) було внесено зміни до п. 198.6 ПКУ, завдяки яким «касовики» можуть відображати податковий кредит за давніми, старше за 1095 днів, податковими накладними / розрахунками коригування в тому періоді, у якому постачальнику перерахували оплату або надали іншу компенсацію. І таке право буде зберігатися за ними протягом 60 календарних днів з моменту списання коштів.

Виникає питання: *які* податкові накладні / розрахунки коригування підпадають під дію *оновленої* норми?

Закон № 466 нічого з цього приводу *не* повідомляє. Однак фахівці вважають, що правила абз. 6 п. 198.6 ПКУ стосуються *всіх* податкових накладних / розрахунків коригування, яким на 23.05.2020 р. (набрання чинності Законом № 466) виповнилося 1095 днів і більше та за якими з постачальником *не* розраховалися. Тож «касовикам» варто провести *інвентаризацію* старих ПДВ-документів і перерахувати оплату *по-*

стачальнику, що дасть право на *податковий кредит* (за умови дотримання 60 днів).

Далі — про оплату *частинами*.

Під час проведення розрахунків з постачальниками за отримані товари/послуги частинами *податківці* *не* заперечують проти відображення «касовиками» за вхідними податковими накладними *поетапного* часткового податкового кредиту. У консультації ДФСУ від 10.08.2017 р. № 1562/6/99-99-15-03-02-15/ПК (інформацію про неї — див. у п. 1 рубрики «Док-огляд» у «Бухгалтері» № 32'2017 на с. 24) вони роз'яснили: якщо оплата за товари/послуги на підставі *однієї* податкової накладної здійснюється в *різних* звітних податкових періодах, то суми ПДВ відносяться до податкового періоду *тих* звітних періодів, у яких відбувається *списання* коштів з банківського рахунку (видача з каси) платника податку або надання інших видів компенсації вартості поставлених (або тих, що підлягають постачанню) йому товарів/послуг.

Якщо вже ми говоримо про касовий метод *сьогодні*, то слід також нагадати, що Законом № 466 розширено можливість застосування касового методу у разі здійснення *будівельних* робіт (п. 187.1 ПКУ). Тепер його можуть застосовувати *не тільки* підрядники, а й *субпідрядники*.

Наприклад, у консультації ДФСУ від 01.02.2018 р. № 408/6/99-99-15-03-02-15/ПК (див. її у «Бухгалтері» № 9–10'2018 на с. 18) податківці виступили *проти* права будівельників-субпідрядників застосовувати касовий метод з ПДВ. На їхню думку, таку можливість передбачено в п. 187.1 ПКУ *виключно для підрядників*, які уклали договори із замовниками.

У редакційному *коментарі* до цієї консультації (див. там само, на с. 19) ми підкресливали, що

касовий метод за п. 187.1 ПКУ є *правом* суб'єктів підприємницької діяльності, які виконують *підрядні* будівельні роботи. Тож вони *самі* обирають, нараховувати ПДВ за касовим методом під час виконання таких робіт чи ні.

Такий вибір краще відобразити в *наказі* про облікову політику (консультація в підкатегорії 101.06 ЗІР). Хоча, на *наш* погляд, це робити *необов'язково* — достатньо проставити *позначку* про це в кінці декларації з ПДВ починаючи з періоду, у якому почалося застосування касового методу. Втім, коли справа доходить до спору, порада податківців може й стати у нагоді,

про що свідчить, наприклад, постанова *Харківського* окружного адміністративного суду від 24.10.2017 р. № 820/3965/17. У ній суд підтримав платника ПДВ, зазначивши, що *обліковою політикою* підприємства передбачався касовий метод податкового обліку щодо нарахування податкових зобов'язань з ПДВ.

Як заповнити *податкову накладну* платнику податку, який використовує касовий метод, податківці роз'яснили в консультації ДПСУ від 15.06.2020 р. № 2437/6/99-00-05-06-02-06/ІПК.

Любов Мариніна

Адвокатсько-Аудиторське Об'єднання «Бізнес-Рост»

пропонує для українських підприємств такі види послуг:

- Консультації для підприємств з ведення прибуткового бізнесу з державними бюджетними підприємствами, українськими комерційними структурами, іноземними компаніями, офшорами, ЗЕД (експорт-імпорт).
- Продаж товарів та послуг з підтвердженням податковим кредитом з ПДВ від імпортерів та виробників (тільки реальний сектор) з дисконтом від 5%.
- Оренда податкового кредиту з ПДВ.
- Захист бізнесу від фінансових санкцій у суперечках з податковою службою.
- Зменшення оподаткування (ПДВ і податку на прибуток) торгівельної націнки на товари у виробничій діяльності й торгівлі (опт і роздріб).
- Оренда (надання у тимчасове оплатне користування) підприємств — платників ПДВ, офшорних та іноземних компаній.
- Реєстрація офшорних та іноземних компаній, відкриття рахунків в іноземних банках.
- Міжнародні грошові перекази для бізнесу — 147 країн світу.
- Легалізація валових витрат (у тому числі ПДВ) підприємств та належне їх оформлення в бухгалтерському обліку.
- Списання товарних залишків підприємств на законних підставах.

(050) 193-78-89, (067) 951-10-21

Пошта: business-rost_inbox.ru

Сайт: business-rost.com.ua

Ділове консультування за телефоном
для передплатників «Бухгалтера»
від автора журналу!

Консультації платні.

(057) 717 19 11

Якщо надія таки вмирає...

Безнадійна заборгованість: податковий калейдоскоп

Наявність заборгованості в обліку — звичайна, досить поширена ситуація. Зрозуміло, бухгалтера цікавить, якими будуть **податкові наслідки** списання такої заборгованості. Розглянемо найбільш популярні податковооблікові питання **безнадійної заборгованості**, забезпечивши їх відповідними роз'ясненнями податківців.

1. Чи можна визнати безнадійною заборгованість, якщо виконавче провадження у справі не закрито

Нагадаємо, що визначення безнадійної заборгованості наведено в п/п. **14.1.11** ПКУ. Відповідно до цього підпункту **безнадійною** вважається заборгованість, яка відповідає одній з наведених у ньому ознак.

Так от, п/п. **14.1.11«є»** ПКУ дозволяє визнавати безнадійною **прострочену** заборгованість фізичних або юридичних осіб, яку **не** погашено внаслідок **недостатності майна** зазначених осіб, за умови що дії щодо його примусового стягнення **не** призвели до **повного** погашення заборгованості.

Що потрібно зробити, щоб дотримати **всіх** умов цієї норми ПКУ?

По-перше, спочатку необхідно отримати **рішення суду** про визнання боргу та розпочати процедуру **виконавчого провадження**.

По-друге, якщо виконавець **не** виявляє у боржника майно, на яке може бути звернено стягнення (або цього майна **недостатньо** для повного погашення боргу), а всі заходи щодо розшуку такого майна виявляються **безрезультатними**, то виконавчий документ повертають **кредитору** (п. 2 та 7 ч. 1 ст. 37 Закону від 02.06.2016 р. № 1404-VIII «Про виконавче провадження», далі — **Закон № 1404**).

У консультації Офісу великих платників податків ДФСУ від **28.09.2018 р. № 4196/ІПК/28-10-27-01-11** (див. її у «Бухгалтері» № 39'2018 на с. 20–21) фахівці уточнили: визнання заборгованості **безнадійною** згідно з п/п. **14.1.11«є»** ПКУ є можливим за умови, що здійснювані виконавцем відповідно до Закону **№ 1404** заходи виявилися **безрезультатними**, а інше майно у боржника **відсутнє**, що підтверджується постановою держвиконавця про повернення виконавчого документа в порядку та на умовах, визначених Законом **№ 1404**.

Одночасно, підкреслюють податківці, у разі якщо постановою про повернення виконавчого документа встановлено термін його **повторного** пред'явлення до виконання, тобто виконавче провадження у справі **не**

закрито, дії з примусового стягнення майна боржника тривають, то підстави для визнання такого боргу безнадійним **відсутні**.

Таким чином, податківці вважають, що однієї спроби стягнення може бути **недостатньо**, якщо постановою допускається право **повторного** пред'явлення. Для списання заборгованості відповідно до п/п. **14.1.11«є»** ПКУ виконавче провадження повинно бути повністю **закрито**.

До речі, якщо платник **не хоче** визнання заборгованості безнадійною, він може не доводити справу до її списання.

Як відомо, у деяких випадках позовну давність може бути **перервано** (ст. 264 ЦКУ). Це відбувається, коли особа вчиняє дії, що свідчать про **визнання** свого боргу або іншого обов'язку. У зв'язку з цим нагадаємо, що в «Бухгалтері» № 26'2019 на с. 12 ми висвітлювали **підстави** для **переривання** позовної давності.

Які саме дії вважаються діями, що свідчать про визнання боржником свого боргу? ВГСУ в інформаційному листі від **07.04.2008 р. № 01-8/211*** зазначав, що до дій, які свідчать про визнання боргу, можуть належати: повне або часткове **визнання** претензії, **часткове погашення** самим боржником чи за його згодою іншою особою основного боргу та/або неустойки, сплата **відсотків** за основним боргом, прохання про **відстрочку** виконання.

2. Списання безнадійної кредиторської заборгованості: податкові наслідки

2.1. Податок на прибуток

Усі підприємства незалежно від їх дохідності у податковому обліку з прибутку керуються правилами **бухобліку**, оскільки ПКУ **не** передбачає жодних **податкових різниць** у разі списання кредиторської заборгованості.

Про відсутність будь-яких коригувань говорять і податківці: див., наприклад, консультацію ДФСУ від **14.06.2018 р. № 2620/6/99-99-15-03-02-15/ІПК** у «Бухгалтері» № 26'2018 на с. 10–11 (далі — **консультація № 2620**).

2.2. Податок на додану вартість

2.2.1. Заборгованість — грошова

У консультації **№ 2620** податківці з'ясували: якщо платник ПДВ під час придбання товарів/послуг на

* Див. п. **23** цього листа ВГСУ в «Бухгалтері» № 23'2008 на с. 26–27.

липень (I–II) 2020 р.

підставі отриманої *податкової накладної*, складеної до 01.07.2015 р., сформував податковий кредит, але такі товари/послуги *не були* ним оплачені протягом 1095 днів, то в податковому періоді, у якому відбувається *списання* кредиторської заборгованості, платнику податку необхідно *відкоригувати* суму податкового кредиту, сформованого під час отримання неоплачених товарів/послуг. Зменшення податкового кредиту в зазначеному випадку здійснюється на підставі *бухгалтерської довідки*.

Якщо платник під час придбання товарів/послуг сформував податковий кредит на підставі ПН, складеної після 01.07.2015 р. та зареєстрованої в ЄРПН, але оплата за такі товари/послуги *не* здійснюватиметься, тобто вони фактично отримані на *безоплатній* основі, то в податковому періоді, у якому відбувається списання кредиторської заборгованості, платнику ПДВ — покупцю необхідно нарахувати *податкові зобов'язання* з ПДВ за правилами, визначеними п. 198.5 ПКУ.

Таку позицію податківці *підтвердили* в подальшому в консультаціях ДФСУ від 30.07.2019 р. № 3563/6/99-99-15-03-02-15/ІПК та від 08.02.2019 р. № 459/6/99-99-15-03-02-15/ІПК.

Нагадаємо, що *раніше* вони пропонували *зменшувати* податковий кредит з ПДВ (див., наприклад, лист ДФСУ від 05.10.2015 р. № 21062/6/99-99-19-03-02-15 у «Бухгалтері» № 42'2015 на с. 19). Ми з такими доводами податківців *не* погоджувалися: наші *контраргументи* — див. у редакційному коментарі до названого листа ДФСУ там само, на с. 19.

В останні роки суди приймали *різні* рішення щодо необхідності коригування податкового кредиту у разі списання безнадійної кредиторської заборгованості. На жаль, на боці *податківців* опинився *Верховний Суд* (див. Постанову ВС від 06.02.2018 р. у справі № 804/7561/15, www.reyestr.court.gov.ua/Review/72065133, та від 11.09.2018 р. у справі № 804/4180/17*, www.reyestr.court.gov.ua/Review/76418914), який вирішив, що податковий кредит усе ж таки треба *зменшувати*.

2.2.1 а). Списання інвалютної кредиторської заборгованості: ПДВ-подробиці

Отже, у разі *списання звичайної* грошової кредиторської заборгованості за отримані, але *не* оплачені товари/послуги податківці вимагають вважати такі товари/послуги *безоплатно отриманими*. У зв'язку з цим виникає питання: чи потрібно *коригувати* раніше відображений податковий кредит з ПДВ в *інвалютному* випадку?

Відповідаючи на питання щодо неоплачених *послуг* у консультації ДФСУ від 01.08.2018 р. № 3354/6/99-

* Витяг із цієї Постанови — див. у «Бухгалтері» № 40'2018 на с. 14–16.

** Таким документом може бути *акт* виконаних робіт/послуг або оплачений *рахунок-фактура* (див. лист Мінфіну від 16.02.2017 р. № 31-11410-06-5/4339 у «Бухгалтері» № 10'2017 на с. 16).

99-15-03-02-15/ІПК (див. її у «Бухгалтері» № 32'2018 на с. 12), податківці нагадали, що датою виникнення податкових зобов'язань за операціями з постачання послуг *нерезидентами* з місцем надання на митній території України є *дата списання* коштів з банківського рахунку платника податку в оплату послуг або дата оформлення документа,** що засвідчує факт постачання послуг нерезидентом, залежно від того, яка з подій відбулася раніше (п. 187.8 ПКУ).

При цьому датою виникнення права платника податку на віднесення сум податку до податкового кредиту для операцій з постачання *послуг нерезидентом* на митній території України є дата *складання* платником *ПН* за такими операціями за умови реєстрації такої ПН у ЄРПН (п. 198.2 ПКУ). Причому це *особлива* ПН, адже її складає саме *отримувач* послуг — платник ПДВ (п. 208.2 ПКУ). І це, нагадаємо, єдиний випадок, коли ПН складає не продавець, а *покупець* і він же її *реєструє* в ЄРПН.

Таким чином, резюмують податківці, *податковий кредит*, сформований на підставі зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної, *не* підлягає коригуванню у разі прийняття рішення про *списання* безнадійної кредиторської заборгованості за такі отримані та *неоплачені* послуги. *Податкові зобов'язання*, нараховані платником податку при отриманні послуг від нерезидента та включені до податкової декларації з ПДВ за відповідний звітний період, при списанні безнадійної кредиторки за такі отримані та неоплачені послуги також *не* підлягають *коригуванню*. Згодні.

Такої самої позиції податкові фахівці дотримуються і в консультаціях ДФСУ від 27.09.2018 р. № 4192/6/99-99-15-03-02-15/ІПК та від 28.03.2019 р. № 1304/6/99-99-15-03-02-15/ІПК.

А якщо списується безнадійна кредиторська заборгованість за *ввезеними*, але *не* оплаченими *товарами*?

Ми вважаємо, що *коригувати* «імпортний» податковий кредит при списанні безнадійної кредиторської заборгованості за ввезеними, але не оплаченими товарами *не потрібно*. Адже списання заборгованості *не* підпадає під жоден з «коригуючих» випадків з п. 192.1 ПКУ, що встановлює перелік випадків та порядок коригування, зокрема, податкового кредиту.

Не наполягають на коригуванні й самі податківці: див., наприклад, консультацію ДФСУ від 15.01.2019 р. № 145/6/99-99-15-03-02-15/ІПК у «Бухгалтері» № 8'2019 на с. 10, а також роз'яснення в підкатегорії 101.10 ЗІР у «Бухгалтері» № 10–11'2019 на с. 49. До речі, подібну позицію вони демонстрували й раніше — див. лист ДФСУ від 29.08.2016 р. № 18616/6/99-99-15-03-02-15 у «Бухгалтері» № 36'2016 на с. 8.

Так само *немає підстав* та необхідності компенсувати «імпортний» податковий кредит *ПДВ-зобов'язаннями* за п. 198.5 ПКУ. Адже в аналізованій «імпортній» ситуації факт використання неоплачених

товарів у *неоподатковуваних/звільнених* видах діяльності *відсутній*. Приємно, що податківці дотримуються такої самої точки зору, наприклад, у консультації ДФСУ від 14.02.2019 р. № 538/6/99-99-15-03-02-15/ПК.

2.2.2. Заборгованість — товарна

Заборгованість за оплаченими, але *не* відвантаженими товарами в періоді списання стає *безповоротною фіндопомогою* покупця (п/п. 14.1.257 ПКУ). Для ПДВ-обліку надання (отримання) безповоротної фіндопомоги *не є постачанням* товарів (робіт, послуг), а отже, така операція *не* оподатковується ПДВ.* Як наслідок, в аналізованій ситуації продавець має право на *коригування* податкових зобов'язань.

Підтверджують це й податківці, наприклад, у консультації ДФСУ від 15.01.2019 р. № 149/6/99-99-15-03-02-15/ПК. При цьому вони зазначають, що коригування ПДВ-зобов'язань можна здійснювати виключно на підставі зареєстрованого покупцем у ЄРПН *розрахунку коригування* до раніше виписаної ПН (п/п. 192.1.1 ПКУ). Але на практиці відкоригувати зобов'язання можна лише за умови, що з дати складання ПН минуло *не більше 1095* днів.

Чи можна в такому разі провести коригування на підставі *бухгалтерської довідки*? На жаль, податківці *категорично проти* такого варіанту. Наприклад, у консультації ДФСУ від 09.08.2019 р. № 3720/6/99-99-15-03-02-15/ПК (див. її у «Бухгалтері» № 34'2019 на с. 18–19) вони роз'яснили, що *не можна* скласти РК до ПН та зареєструвати його в ЄРПН, якщо після закінчення *1095* календарних днів з дати виникнення податкових зобов'язань та складання ПН на аванс про-

* У консультації від 11.10.2017 р. № 2211/6/99-99-15-03-02-15 (див. її у «Бухгалтері» № 43'2017 на с. 14) податківці роз'яснили: якщо строк позовної давності *минув*, а товари/послуги, на оплату яких було отримано аванс, *не* поставлені, то об'єкта оподаткування ПДВ *немає*.

давець *повертає частину* авансу. Відповідно, продавець *не має* підстав *зменшити* податкові зобов'язання.

3. Списання дебіторської заборгованості за авансом: як відкоригувати податковий кредит

ДФСУ у консультації від 01.02.2018 р. № 392/6/99-99-15-03-02-15/ПК (див. її у «Бухгалтері» № 9–10'2018 на с. 12) роз'яснювала: якщо за сплаченими *авансами* постачання товарів протягом строку позовної давності *не* відбулося, то факт *придбання* таких товарів/послуг, як це передбачено в п. 198.3 ПКУ, є *відсутнім*, тому право на *податковий кредит* за такими товарами/послугами у платника податку є *відсутнім* також, у зв'язку з чим у податковому періоді, у якому відбувається списання безнадійної заборгованості за такими авансами, необхідно *зменшити* податковий кредит на підставі *бухгалтерської довідки*.

А в консультації ДФСУ від 16.10.2018 р. № 4438/6/99-99-15-02-02-15/ПК (витяг з неї — див. у «Бухгалтері» № 43'2018 на с. 18–19) податківці дещо підкоригували свою позицію. Причому вперше це вони зробили ще раніше — коли роз'яснювали ПДВ-наслідки списання *кредиторської* заборгованості. У консультації № 2620 (див. вище) податківці написали, що спосіб коригування податкового кредиту покупця і за *дебіторською* заборгованістю, коли так і *не* відбулося *другої* події — за *цієї* заборгованості *заплатили, але оплаченого не отримали*, — теж залежить від *дати складання* ПН: якщо її було виписано *до 01.07.2015* р., то податковий кредит зменшують на підставі *бухгалтерської довідки*; якщо ж *після 01.07.2015* р., то нараховують *компенсуючі* податкові зобов'язання за п. 198.5 ПКУ.

Алла Погребняк

БЕРЕЗІВСЬКА®

Природна свіжість
«Березівської»
втамовує спрагу
та додає свіжих сил

організму. Крім того, «Березівську» просто приємно пити. Завдяки невисокій мінералізації її також можна вживати як прохолоджуючий напій, приємний смак та свіжість якого приємно втамовують спрагу та піднімають загальний тонус організму. Відмінна якість мінеральної води «Березівська» підтверджена у 2012 році міжнародним сертифікатом ISO 9001:2009.

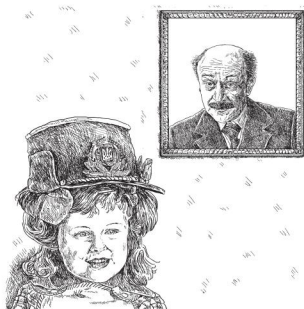
www.berezivska.ua ☎ (057) 757-48-86, 703-21-66

— Я слово «витлати» — поки не вимовляю!

Продаж інвалюти платниками ЄП: ваші питання — наші відповіді

Просимо з'ясувати: 1) чи впливають курсові різниці на дохід ПриЄПа 3-ї групи при продажі інвалюти; 2) чи можна відбитися від позитивних курсових різниць ЮРЕПам.

1. Отже, йдеться про ситуацію, коли виручка, отримана платником ЄП в *інвалюті*, продається і в результаті такого продажу виникає *різниця* — позитивна чи від'ємна — проти тієї суми, яку було перераховано за *курсом НБУ* на момент отримання доходу.

І *єдино придатний* для цього випадку п. 292.5 ПКУ, процитований податківцями у всіх «валютних» роз'ясненнях для платників ЄП, говорить лише про *одноразовий* перерахунок доходу (валютної виручки) за *курсом НБУ* на дату отримання такого доходу.

Про те, що й на *сьогодні* податківці дотримуються такого підходу, свідчить зовсім свіжа консультація ДПСУ від 01.06.2020 р. № 2266/6/99-00-04-06-03-06/ПК, у якій вони зробили чіткий і правильний висновок:

«При цьому *розрахунок курсової різниці*, яка виникає при продажі іноземної валюти фізичної особи — підприємця, та включення такої курсової різниці до *доходу* платника єдиного податку нормами ПКУ *не передбачено*».*

2. Що стосується доходу від курсових різниць при продажі інвалюти *ЮРЕПом*, то з цього питання податківці висловлювалися, наприклад, у підкатегорії 108.01.02 «ЗІР» та у консультації ДФС у Сумській області від 22.12.2017 р. № 3111/ПК/18-28-12-04-20.

Вони нагадали, що курсові різниці в обліку юрособи визначають тільки за *монетарними* статтями балансу, які виражені в інвалюті: на дату *балансу*; на дату здійснення *госпоперації* (п. 8 П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів»). Дата операції для *інвалюти* — це її *списання* з рахунку, для *заборгованості* — її *погашення*. Усе було б незле, та тільки *позитивну* курсову різницю П(С)БО 21 пропонує відображати в складі *доходів*.

Зазначимо, що в *ПКУ* нічого *не* сказано про включення курсових різниць до доходів. Однак у п/п. 296.1.3 ПКУ вказано, що платники ЄП 3-ї групи (юрособи) щодо доходів та витрат використовують дані *спрощеного* бухобліку.

* Подібним чином податківці висловлювалися і в консультації ДФСУ від 16.01.2018 р. № 167/О/99-99-13-01-02-14/ПК (див. її в «Бухгалтері» № 12'2018 на с. 20).

Чи необхідно *позитивну* курсову різницю визнавати оподатковуваним *доходом* ЮРЕПа?

Податківці стверджують: оскільки *бухоблікові* доходи є, то повинні бути й оподатковувані ЄП *доходи* у юросіб на суму *позитивних* курсових різниць.

До речі, *не всі* фахівці згодні з таким підходом. На думку *незгодних*, відповідь — у тому ж ПКУ, який передбачає для ЮРЕПа вважати оподатковуваними *доходами* в грошовій формі лише ті, які він *реально* отримує.

У випадку ж з курсовими різницями жодних *грошових* надходжень *не* спостерігається. Отже, немає і *дати* отримання оподаткованого доходу, а разом з цим не може бути і його самого.

Зрозуміло, скористатися таким підходом можуть *сміливі* платники ЄП, готові відстоювати свою позицію перед податківцями аж до *суду*.

А як бути з *від'ємними* курсовими різницями?

Щодо *від'ємних* курсових різниць податківці ґрунтуються на правилах заповнення *декларації* з єдиного податку. Зокрема, йдеться про те, що в декларації вказується лише *обсяг доходу*, а відображення витрат *не* передбачено. (Але ж *декларація* — це *документ звітності*, який *не* встановлює правила *оподаткування*!)

Відповідно, на *їхню* думку, *від'ємне* значення курсових різниць від перерахунку інвалюти *не зменшує* базу оподаткування *єдиним* податком.

Загалом, відповідь цілком *очікувана*...

Любов Мариніна

ДОК - ОГЛЯД

Нове вийшло

1. Продаж подарункових сертифікатів: ПДВ-подробиці

ДПСУ у консультації від 18.05.2020 р. № 2082/6/99-00-07-03-02-06/ІПК розглянула випадок, коли товариство (платник ПДВ) реалізує подарункові сертифікати різного номіналу (300 грн, 500 грн, 1000 грн) як кінцевим споживачам, так і юридичним особам — платникам ПДВ. Надалі такі сертифікати дають можливість їх покупцям придбати товари, які наявні на торгових полицях гіпермаркету.

Податківці зазначили, що за операцією з продажу (реалізації) подарункового сертифіката особі (платнику ПДВ) або кінцевому споживачу (не платнику ПДВ) товариство має визнати податкові зобов'язання з ПДВ. Причому визнати їх слід на дату сплати покупцем коштів за подарунковий сертифікат товариству. Це буде першою подією згідно з п. 187.1 ПКУ.

Надалі обмін подарункового сертифіката на товари для цілей оподаткування ПДВ буде другою подією, яка не викликає наслідків у частині визначення податкових зобов'язань з ПДВ.

Отже, на дату виникнення ПДВ-зобов'язань товариство зобов'язане скласти податкову накладну на покупця подарункового сертифіката (юрособу або кінцевого споживача) та зареєструвати її у ЄРПН у встановлені ПКУ строки.

Причому, за словами податківців, у такому разі в податковій накладній слід зазначити код УКТ ЗЕД та номенклатуру безпосередньо подарункового сертифіката.

На дату фактичного отримання покупцем товарів в обмін на подарунковий сертифікат (друга подія) номенклатура та код товару згідно з УКТ ЗЕД, зазначені в цій податковій накладній, виправляються шляхом складання розрахунку коригування до такої податкової накладної, у якому:

— зі знаком «-» наводяться показники щодо номенклатури та коду згідно з УКТ ЗЕД подарункового сертифіката. У графі 1 цього розрахунку коригування обов'язково вказується порядковий номер рядка податкової накладної, яка коригується (номенклатура якої анулюється);

— зі знаком «+» в окремих рядках зазначаються показники номенклатури товарів/послуг, що додаються (нові товарні позиції), товарів/послуг, що фактично купуються за рахунок цього сертифіката. У графі 1 розрахунку коригування таким новим товарним позиціям присвоюються нові чергові порядкові номери рядків, яких не було в податковій накладній, що коригується.

У розрахунку коригування до податкової накладної вказується код причини коригування «зміна номенклатури».

Крім того, податківці зазначили, що в разі продажу (реалізації) подарункових сертифікатів кінцевим споживачам — не платникам ПДВ товариство може за певних умов скласти податкову накладну за щоденними підсумками операцій. Звісно, якщо на ці операції вже не було складено звичайну податкову накладну.

У податковій накладній, складеній за щоденними підсумками операцій, також слід вказувати код УКТ ЗЕД і номенклатуру безпосередньо подарункового сертифіката та надалі проводити коригування.

До того ж — якщо товариство реалізує подарункові сертифікати як кінцевим споживачам (не платникам ПДВ), так і юридичним особам — платникам ПДВ, то на покупців-юросіб (платників ПДВ) слід складати окремі податкові накладні.

У редакційному коментарі до консультації ОВПП ДФСУ від 05.12.2017 р. № 2815/ІПК/28-10-01-03-11 (витяг і коментар до консультації — див. у «Бухгалтері» № 2–3'2018 на с. 16) ми зазначали: якщо є позитивна різниця між вартістю товару та подарункового сертифіката, яку доплачує покупець, то податківці вважають, що на цю суму потрібно донарахувати податкові зобов'язання. Зазначена різниця відображається в податковій накладній, яку складають за щоденним підсумком операцій на дату фактичного отримання товару з використанням сертифіката.

Такий висновок міститься в листі ДФСУ від 21.10.2016 р. № 22779/6/99-99-15-03-02-15 (див. його в «Бухгалтері» № 44'2016 на с. 8–9).

2. Як уникнути ПДВ у разі передачі нерухомості у фінлізинг

У консультації ДПСУ від 24.06.2020 р. № 2545/6/99-00-05-06-02-06/ІПК податківці розглянули випадок, коли товариство передає у фінансовий лізинг лізингоотримувачу (орендарю) готове новозбудоване житло (об'єкт житлового фонду). Причому на таке житло товариством зареєстровано право власності в держреєстрі прав на нерухоме майно. Товариство (лізингодавець) не є забудовником цього нерухомого майна або підрядною організацією, що здійснює будівництво. Об'єкт житлового фонду, який передається у фінансовий лізинг, товариство придбало у забудовника на умовах договору купівлі-продажу. Чи діє в цьому випадку ПДВ-пільга з п/п. 197.1.14 ПКУ?

Податківці нагадали, що відповідно до п/п. 197.1.14 ПКУ звільняються від оподаткування ПДВ операції

з постачання житла (об'єктів житлового фонду), крім їх першого постачання, якщо інше не передбачено цим підпунктом.

У цьому підпункті перше постачання житла (об'єкта житлового фонду) означає:

— першу передачу готового **новозбудованого** житла (об'єкта житлового фонду) у власність покупця або постачання послуг (включаючи вартість придбаних за рахунок виконавця матеріалів) зі спорудження такого житла за рахунок замовника;

— перший продаж **реконструйованого** або капітально **відремонтованого** житла (об'єкта житлового фонду) покупцю, який є особою, іншою ніж власник цього об'єкта на момент виведення його з експлуатації (використання) у зв'язку з такою реконструкцією або капітальним ремонтом, або надання послуг (включаючи вартість придбаних за рахунок виконавця матеріалів) на таку реконструкцію чи капітальний ремонт за рахунок замовника.

У зазначеному випадку передача товариством об'єкта житлового фонду в користування лізингоотримувачу/орендарю (фінансовий лізинг) є операцією з **другого** постачання житла (об'єкта житлового фонду), що звільняється від оподаткування ПДВ згідно з п/п. **197.1.14** ПКУ. Адже цей об'єкт житлового фонду було придбано товариством у забудовника на умовах договору купівлі-продажу і на цей об'єкт товариством зареєстровано право власності в держреєстрі.

3. ДПСУ перерахувала ключові оновлення ПКУ щодо акцизу

ДПСУ **24.06.2020 р.** у черговому інформаційному листі № **13** розповіла про нововведення, запроваджені Законом від 16.01.2020 р. № 466-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» у частині акцизного податку.

Коротко розглянемо, що потрібно знати платникам акцизу:

1) перелік підакцизних товарів доповнюють тютюновмісним виробом для електричного нагрівання (ТВЕН) за допомогою підігрівача з електронним

управлінням. Ставка акцизу на рідини, що використовуються в електронних сигаретах,— **3000** гривень за **1** літр.

Запроваджуються окремі товарні підгрупи для рідин, що використовуються в електронних сигаретах, виробів електричного нагрівання тютюну (**ТВЕН**), сигарил (тип малої сигари) із встановленням відповідних ставок акцизного податку з **2021** року і з подальшим щорічним підвищенням ставок до **2025** року;

2) **платниками** акцизного податку визначено **виробників електроенергії**. Уточнено перелік операцій, які є об'єктом оподаткування акцизним податком, зокрема, передачу для власного споживання в межах одного підприємства електричної енергії, виробленої на цьому підприємстві, виключено з об'єкта оподаткування. Тобто виробники електричної енергії не сплачуватимуть акцизний податок з електроенергії для власного споживання;

3) суб'єкт господарювання, який має відповідну **ліцензію** на право господарювання з постачання електроенергії, **не буде** платником акцизного податку з операцій постачання (продажу) електроенергії споживачам відповідно до п/п. **212.1.13** ПКУ. Тому обов'язок щодо подання декларації акцизного податку з цих операцій **не виникне**;

4) встановлено окрему ставку акцизного податку на тютюновмісні вироби для електричного нагрівання (ТВЕН) за допомогою підігрівача з електронним управлінням. Передбачено, що з **1 січня 2021** року по **31 грудня 2021** року діятиме ставка в розмірі **1456,33** грн за 1000 штук (п. **17** підрозділу **5** розділу **XX** «Перехідні положення» ПКУ);

5) з **23.05.2020** р. набрали чинності зміни до п/п. **215.3.4** ПКУ, згідно з якими перелік підакцизного палива доповнено такими товарами: «палива рідкі, на основі газойлів (дизпаливо), менше як **85 об. %** яких, включаючи витрати, переганяється за температури **350 °C** (за методом ISO 3405, еквівалентним методу ASTM D 86), крім палива пічного побутового» (коди УКТ ЗЕД **2710 19 62 00–2710 19 68, 2710 19 71 00, 2710 19 75 00, 2710 19 99 00, 2710 20 31 00, 2710 20 35 00, 2710 20 39 00**).

**Консультації з оптимізації бізнес-процесів
для збільшення прибутковості вашого бізнесу,
вирішення проблем, семінари та тренінги
для вас і вашого персоналу.**

Великий успішний досвід.

Тел.: 097-406-1253; 093-498-1199

4. Відображення в декларації амортизації ОЗ з урахуванням нового критерію

ДПСУ у консультації від 05.06.2020 р. № 2314/6/99-00-07-02-02-06/ІПК поділилася своїм баченням відображення в декларації з податку на прибуток амортизації активів, вартість яких становить менше 6000 грн.

Нагадаємо, що серед основних змін цього року в оподаткуванні прибутку — збільшення вартісного критерію визнання основних засобів (далі — ОЗ).

Новий вартісний критерій у 20 тис. грн застосовується до основних засобів, які вводяться в експлуатацію після 22 травня 2020 року.

А от основні засоби, введені в експлуатацію до 23 травня 2020 року, продовжують амортизуватися в податковому обліку, навіть якщо їхня залишкова балансова вартість не перевищує 20 тис. грн.

У зв'язку з цим виникло питання про відображення в декларації з податку на прибуток суми амортизації таких «старих» ОЗ вартістю менше 6000 грн.

Податківці бачать як рішення використання податкових різниць. Відповідно, діяти вони пропонують таким чином.

Відображення різниць, що виникають у разі нарахування амортизації і передбачають коригування фінансового результату до оподаткування, проводиться у рядках 1.1.1 та 1.2.1 АМ додатка РІ до декларації:

— сума нарахованої амортизації в бухгалтерському обліку відображається у рядку 1.1.1 додатка РІ;

— у рядку 1.2.1 додатка РІ відображається сума амортизації відповідно до п. 138.3 ПКУ.

У рядках 1.1.1 та 1.2.1 АМ додатка РІ вказуються різниці, що виникають у разі нарахування амортизації ОЗ без урахування амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів.

5. Чи можна амортизувати нерухомість без технічної документації

Суть справи: під час перевірки підприємства податківці виявили нерухомість, у якій без відповідного дозволу були виконані будівельні роботи у «господарський спосіб». До того ж на таку нерухомість не було оформлено проектно-кошторисну та технічну документацію.

На думку представників ДПС, за таких умов підприємство не мало права нараховувати на такий об'єкт амортизацію з наступним віднесенням її на собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

Позиція Івано-Франківського окружного адміністративного суду, що її викладено в рішенні від 19.03.2020 р. у справі № 300/2292/19, є такою: з такими висновками податківців суд категорично не згодний,

адже наявність або відсутність техпаспортів жодним чином не впливає на суму амортизації відповідно до приписів П(С)БО та ПКУ.

Судді переконані, що доводи податківців про відсутність проектно-кошторисної/технічної документації / техпаспорта на об'єкти (основні засоби), а відтак про безпідставність відображення амортизації у складі витрат є нелогічними та необґрунтованими.

Тож, перш ніж нараховувати штрафні санкції, податківцям слід уважно вивчити матчастину!

6. Підприємства з часткою держави звітують щодо дивідендів по-новому

У листі ДПСУ від 09.06.2020 р. № 9109/7/99-00-05-05-01-07 податківці звернули увагу держпідприємств та госптовариств з часткою держави на останні зміни в ПКУ, що внесені Законами від 16.01.2020 р. № 465-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» та від 16.01.2020 р. № 466-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві».

Перш за все ці зміни пов'язані з порядком подання до податкових органів розрахунку частини чистого прибутку (доходу), дивідендів на державну частку (далі — розрахунок).

По-перше, такий розрахунок прирівняно до податкової декларації. А це означає, що фінзвітність або звіт про фінансовий стан (баланс) і звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід (звіт про фінансові результати) є додатком до розрахунку та його невід'ємною частиною. Розрахунок складають наростаючим підсумком та подають до контролюючих органів разом з фінзвітністю.

По-друге, податковими (звітними) періодами для державних унітарних підприємств та їх об'єднань (які є платниками частини чистого прибутку (доходу)) є календарні квартал, півріччя, три квартали, рік. Строк подання такими платниками до контролюючих органів розрахунку, який складається наростаючим підсумком:

— за календарні квартал, півріччя, три квартали — протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) періоду;

— за рік — протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

Для господарських товариств з держчасткою в статутному капіталі податковим (звітним) періодом є календарний рік (незалежно від того, чи є вони платниками дивідендів на державну частку або частини

чистого прибутку (доходу)) з поданням розрахунку до **01 липня** року, що настає за звітним.

При цьому для господарських товариств з держчасткою в статутному капіталі встановлено єдиний строк для сплати до бюджету дивідендів на державну частку та сплати частини чистого прибутку (доходу) — до **01 липня** року, що настає за звітним.

По-третє, щоб госптовариства з держчасткою в статутному капіталі змогли подавати до контролюючих органів розрахунку у строк **до 1 липня 2020 року**, ДПС забезпечить можливість заповнення такими платниками необхідної інформації в додаткових полях електронної форми існуючого розрахунку (ідентифікатор форми **J0108401**).

По-четверте, госптовариства відраховують до бюджету **дивіденди** на держчастку і сплачують до держбюджету **частину чистого прибутку (доходу)** за підсумками 2019 року в один строк — **до 01 липня 2020 року**.

7. Чи може платник податків бути присутнім під час проведення камеральної перевірки та чи існує форма акта про результати камеральної перевірки

У консультації ДПСУ від 23.06.2020 р. № 2540/6/99-00-04-01-03-06/ІПК податківці нагадали, що порядок проведення камеральної перевірки визначено ст. 76 ПКУ. Вони зазначили, що камеральна перевірка своєчасності сплати узгодженої суми податкового (грошового) зобов'язання проводиться виключно на підставі даних, що зберігаються (обробляються) у відповідних інформаційних базах контролюючого органу ДПС.

Причому **згода** платника податків на перевірку та його **присутність** під час проведення камеральної перевірки **не є обов'язковими**.

У разі встановлення порушень за результатами камеральної перевірки складається акт у двох примірниках, один з яких вручається або надсилається для підписання протягом 3 робочих днів платнику податків (п. 86.2 ПКУ).

Якщо платник податків або його представники **не згодні** з висновками перевірки чи фактами та даними,

викладеними в акті (довідці) перевірки, вони мають право подати свої **заперечення** та/або додаткові документи. Для цього відведено **10 робочих днів** з дня, що настає за днем отримання акта (довідки).

А от вже у **розгляді** цих заперечень та/або додаткових документів платник податків (його уповноважена особа та/або представник) **має право** брати участь.* У разі якщо платник виявить таке бажання, він має вказати про це в запереченнях та/або листі про надання додаткових документів (п. 86.7 ПКУ). Відповідно, контролюючий орган зобов'язаний повідомити такого платника податків про місце і час проведення такого розгляду.

Рішення про визначення грошових зобов'язань приймається керівником (його заступником або уповноваженою особою) контролюючого органу з урахуванням результатів розгляду заперечень платника податків (у разі їх наявності). Платник податків або його законний представник **може бути присутнім** під час прийняття такого рішення.

Також податківці нагадали, що рішення, прийняті контролюючим органом, можуть бути **оскаржені** в адміністративному або судовому порядку (п. 56.1 ПКУ).

Що стосується **форми акта** про результати камеральної перевірки, то ПКУ **не** передбачена вимога щодо його складання за формою, яку повинно бути затверджено нормативно-правовим актом.

Щоправда, **зразки** форм таких актів наведено в додатку 2 до Методичних рекомендацій щодо організації та проведення камеральних перевірок податкової звітності платників податків, крім перевірок податкової декларації про майновий стан і доходи та податкової декларації платника єдиного податку — фізичної особи — підприємця, затверджених наказом Міністерства доходів і зборів України від 14.06.2013 р. № 165. Втім, ці **Методичні рекомендації** є актом **рекомендаційного**, роз'яснювального, інформаційного характеру.

* А під час самої **перевірки**, виходить, такого права **не було!** Хоча вище було сказано інакше — щодо **необов'язковості** присутності...

Політика і футбол, податки та маневри:

сайт О. Кірша

www.samoe.in.ua

8. Реалізація алкоголю за договорами комісії (доручення): кому та яка потрібна ліцензія

Податківців запитали: чи необхідно комісіонеру (повіреному) здійснити придбання ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями чи тютюновими виробами у разі реалізації такої продукції за договорами комісії (доручення)?

У підкатегорії 113.03 ЗІР податківці роз'яснили, що у разі реалізації *алкогольних* напоїв чи *тютюнових* виробів у *роздрібній торгівлі* за договорами *комісії (доручення) комітент (довіритель)* повинен отримати *ліцензію* на *оптову* торгівлю алкогольними напоями або тютюновими виробами, а *комісіонер (повірений)* — ліцензію на *оптову та/або роздрібну* торгівлю такою продукцією.

9. Зняття підприємця з реєстрації не врятує від трудового штрафу

Навіть якщо ФОП *припинив* свою діяльність, це *не врятує* його від *штрафу* за порушення *трудового* законодавства, що виявлено під час інспекційного відвідування, яке відбулося до моменту припинення підприємницької діяльності. Це впливає з постанови Восьмого апеляційного адміністративного суду від 18.02.2020 р. у справі № 460/2318/19.

ФОП просив суд скасувати постанову Держпраці про накладення штрафу, оскільки її винесено після припинення підприємницької діяльності, що свідчить про неможливість залучення ФОПа до відповідальності згідно з абз. 2 ч. 2 ст. 265 КЗпП.

І якщо суд *першої* інстанції *підтримав позивача*, то *апеляцію* вже виграла *Держпраці*. В апеляційній скарзі зазначалося, що за результатами інспекційного відвідування було виявлено допуск працівника до роботи без укладення трудового договору. На момент призначення та проведення інспекційного відвідування, винесення припису про усунення виявлених порушень ФОП був зареєстрованим у ЄДР і відомостей про припинення його господарської діяльності не було.

Апеляційний суд зазначив, що однією з *особливостей припинення* зобов'язань для *ФОПа* є те, що в разі припинення суб'єкта підприємницької діяльності — фізособи (*виключення з реєстру* суб'єктів підприємницької діяльності) його зобов'язання *не припиняються*, а залишаються за ним як *фізособою*. Адже *фізособа не перестає* існувати та відповідає за своїми зобов'язаннями, пов'язаними з підприємницькою діяльністю, усім своїм майном.

Отже, апеляційний суд вважає *безпідставними* доводи про наявність підстав для визнання протиправною та скасування оскаржуваної постанови на підставі припинення державної реєстрації ФОПа.

Інспекційне відвідування ФОПа проводилося *до припинення реєстрації* господарської діяльності суб'єкта господарювання, і порушення норм законодавства про працю встановлені під час провадження *ФОПом* госпдіяльності, а зобов'язання, набуті підприємцем під час госпдіяльності, *залишаються навіть після* припинення держреєстрації господарської діяльності ФОПа.

Увага!

Документи, **опис** яких поміщений у «Док-огляді», шукайте на **сайті** журналу «Бухгалтер» (kirshbuh.in.ua) у розділі «Документи».

До відома читачів

Зворотний зв'язок за **неспціальними** питаннями (зазвичай **організаційними**) — за тел. **067-803-96-71**.

Рукописи (і т. ін.) **не повертаються** та **не рецензуються**.

Передрук авторських матеріалів припустимий лише за умови **письмового узгодження** з редакцією.

Словом «**ФОП**» позначається будь-яка **фізична особа** — **підприємець** незалежно від системи її оподаткування; словами «**ЮрЄП**» і «**ПриПЄП**» позначається відповідно: «**юрособа на єдиному податку**» та «**приватний підприємець на єдиному податку**».

Виділення в текстах (у тому числі в документах) — **редакційні**.
Усі публікації — **неофіційні**, **переклади** — виконано **редакцією** журналу!

На критику — **відповідаємо**.

Відпочинок душі — на сайті О. Кірша www.samoe.in.ua

Заєць (див. **ліворуч**) позначає текст для **обережних** читачів,
а **лев** (див. **праворуч**) — для **сміливих**.

Наші реквізити:

т/р UA39351607000002600881955631 у відділенні № 19 «ПАО БАНК ГРАНТ»,
МФО 351607, код ЄДРПОУ 38775379;
отримувач — ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013».